Euroopan parlamentti
2024-2029

Talousarvion valvontavaliokunta

2023/2131(DEC)

24.7.2024

LUONNOS TOISEKSI MIETINNÖKSI

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto
(2023/2131(DEC))

Talousarvion valvontavaliokunta

Esittelijä: Jonas Sjöstedt

PR_DEC_Other2

SISÄLTÖ

Sivu

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS 3

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 5

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA 9

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2023/2131(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2022[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2022 (COM(2023)0391 – C9-0250/2023)[2],

– ottaa huomioon neuvoston vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2022 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022 sekä toimielinten vastaukset[3],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2022 koskevan lausuman[4] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon 23. huhtikuuta 2024 tekemänsä päätöksen[5], jolla lykättiin päätöstä varainhoitovuotta 2023 koskevan vastuuvapauden myöntämisestä, sekä sen liitteenä olevan päätöslauselman,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 314 artiklan 10 kohdan sekä 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[6] ja erityisesti sen 59, 118, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0000/2024),

---

[1] EUVL L 45, 24.2.2022.
[2] EUVL C, C/2023/2, 12.10.2023.
[3] EUVL C, C/2023/103, 4.10.2023.
[4] EUVL C, C/2023/112, 12.10.2023.
[5] Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0288.
[6] EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1.

1. myöntää neuvoston pääsihteerille / epää neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022;

2. esittää huomautuksensa oheisessa päätöslauselmassa;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2023/2131(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0000/2024),

A. haluaa korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimiteettiä on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta sekä soveltamalla tulosbudjetoinnin käsitettä ja noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;

B. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 319 artiklan nojalla parlamentti on yksin vastuussa Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä ja että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvio muodostaa unionin talousarvion yhden pääluokan;

C. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto ei toimi lainsäätäjänä;

D. ottaa huomioon, että SEUT 317 artiklan nojalla komissio toteuttaa talousarviota omalla vastuullaan moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että voimassa olevan kehyksen mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

E. ottaa huomioon, että SEUT:n 235 artiklan 4 kohdan ja 240 artiklan 2 kohdan nojalla Eurooppa-neuvostoa ja neuvostoa, jäljempänä ’neuvosto’, avustaa neuvoston pääsihteeristö ja että neuvoston pääsihteeri on täysin vastuussa unionin talousarvion pääluokkaan II otettujen määrärahojen moitteettomasta hallinnoinnista;

F. toteaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille ja että komissio kannattaa sitä, että käytäntöä myöntää kullekin unionin toimielimelle, elimelle, toimistolle ja virastolle vastuuvapaus sen hallintomenoista noudatetaan jatkossakin;

G. ottaa huomioon, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

H. toteaa, että neuvoston yhteistyöhaluttomuus vastuuvapausmenettelyssä on vuodesta 2009 alkaen johtanut siihen, että parlamentti on joutunut epäämään neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden;

I. katsoo, että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston olisi unionin yleisestä talousarviosta rahoituksensa saavina unionin toimieliminä oltava avoimia ja demokraattisesti vastuuvelvollisia unionin kansalaisille ja niiden olisi oltava julkisten varojen käytön demokraattisen valvonnan alaisia;

J. ottaa huomioon, että Euroopan oikeusasiamies totesi neuvoston lainsäädäntöprosessin avoimuutta koskeneen strategisen tutkimuksen OI/2/2017/TE tuloksena esittämässään suosituksessa, että neuvoston käytäntö lainsäädäntöprosessin avoimuuden suhteen muodosti hallinnollisen epäkohdan ja siihen olisi puututtava, jotta kansalaiset voivat seurata unionin lainsäädäntöprosessia;

K. toteaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan veronmaksajien ja yleisön oikeus saada tietoa julkisten tulojen käytöstä ja että asiassa T-163/21[1], *De Capitani vastaan neuvosto*, 25. tammikuuta 2023 antamassaan tuomiossa yleinen tuomioistuin totesi unionin lainsäädäntöprosessin avoimuudesta, että neuvoston työryhmissä tuotetut asiakirjat eivät ole luonteeltaan teknisiä vaan lainsäädäntöasiakirjoja, joten niiden osalta voidaan esittää asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä;

1. pitää erittäin valitettavana, että neuvosto on kieltäytynyt vuodesta 2009 lähtien ja jälleen varainhoitovuonna 2022 tekemästä yhteistyötä parlamentin kanssa vastuuvapausmenettelyssä, minkä seurauksena parlamentti ei voi tehdä tietoon perustuvaa päätöstä, joka pohjautuisi neuvoston talousarvion toteutuksen vakavasti otettavaan ja perusteelliseen valvontaan, ja parlamentti joutuu sen vuoksi epäämään neuvostolta vastuuvapauden;

2. panee merkille, että parlamentin asiasta vastaavat yksiköt toimittivat 28. syyskuuta 2023 vastuuvapausmenettelyn esittelijän puolesta neuvoston pääsihteeristöön kyselylomakkeen, jossa parlamentti esittää 74 tärkeää kysymystä, jotta voidaan varmistaa neuvoston talousarvion toteutuksen ja neuvoston hallinnoinnin perusteellinen valvonta; toteaa lisäksi, että vastaavat kyselylomakkeet lähetettiin kaikille muille toimielimille, jotka kaikki ovat antaneet parlamentille perusteelliset vastaukset kaikkiin kysymyksiin;

3. pitää valitettavana, että neuvoston pääsihteeristö ilmoitti 12. lokakuuta 2023 parlamentille jälleen kerran, ettei se vastaisi parlamentin kyselylomakkeeseen ja ettei neuvosto osallistuisi 25. lokakuuta 2023 osana vastuuvapausmenettelyä järjestettyyn kuulemiseen, johon kaikki muut kutsutut toimielimet osallistuivat;

4. korostaa, että nykyisen tulkinnan ja käytännön mukaan parlamentilla on oikeus myöntää vastuuvapaus SEUT:n 319 artiklan sekä sovellettavien varainhoitoasetuksen säännösten ja parlamentin työjärjestyksen määräysten mukaisesti eli sillä on valta myöntää

[1] Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio, 25. tammikuuta 2023, *De Capitani vastaan neuvosto*, T-163/21, CLI:EU:T:2023:15.

vastuuvapaus, jotta voidaan säilyttää avoimuus ja varmistaa demokraattinen vastuuvelvollisuus unionin veronmaksajia kohtaan;

5. korostaa, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan, ja pitää näin ollen käsittämättömänä, että neuvoston mukaan komissiolle olisi myönnettävä vastuuvapaus neuvoston talousarvion toteuttamisesta;

6. korostaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille; muistuttaa, että komissio on ilmoittanut, ettei se pysty valvomaan muiden toimielinten talousarvioiden toteuttamista; painottaa komission todenneen useasti, että parlamentin olisi jatkossakin noudatettava käytäntöä, jossa se myöntää kullekin unionin toimielimelle vastuuvapauden niiden hallintomenoista;

7. korostaa, että nykytilanteessa parlamentti voi tarkistaa vain tilintarkastustuomioistuimen ja oikeusasiamiehen kertomukset sekä neuvoston verkkosivustolla julkisesti saatavilla olevat tiedot, koska neuvosto jatkaa huonoa käytäntöään kieltäytyä yhteistyöstä parlamentin kanssa, minkä vuoksi parlamentin on mahdotonta hoitaa tehtäviään asianmukaisesti ja tehdä tietoon perustuvaa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä;

8. pitää valitettavana, että neuvosto on yli vuosikymmenen ajan osoittanut, ettei sillä ole lainkaan poliittista tahtoa tehdä yhteistyötä parlamentin kanssa vuotuisen vastuuvapausmenettelyn yhteydessä; korostaa, että tällä asenteella on ollut pysyvä kielteinen vaikutus molempiin toimielimiin ja se on saattanut unionin talousarvion hallinnoinnin ja demokraattisen valvonnan huonoon valoon sekä vahingoittanut kansalaisten luottamusta unionin avoimuuteen;

9. muistuttaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö tukee veronmaksajien ja yleisön oikeutta saada tietoa julkisten tulojen käytöstä; vaatii siksi kunnioittamaan täysimääräisesti parlamentin oikeuksia ja roolia demokraattisen vastuuvelvollisuuden periaatteen takaajana; kehottaa neuvostoa noudattamaan asianmukaisesti parlamentin vastuuvapausmenettelyn aikana hyväksymiä suosituksia;

10. korostaa, että perussopimusten tarkistaminen voisi selkeyttää vastuuvapausmenettelyä ja lisätä sen avoimuutta siten, että parlamentille annetaan nimenomainen toimivalta myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille erikseen; korostaa kuitenkin, että tätä tarkistusta odotettaessa nykyistä tilannetta on parannettava kehittämällä toimielinten välistä yhteistyötä perussopimusten nykyisissä puitteissa, ja kehottaa neuvostoa tekemään aktiivisesti yhteistyötä parlamentin kanssa nykytilanteen ratkaisemiseksi;

11. kehottaa neuvostoa aloittamaan mahdollisimman pian uudelleen parlamentin kanssa korkeimmalla tasolla neuvottelut, joihin osallistuvat kummankin toimielimen pääsihteerit sekä puheenjohtaja ja puhemies, jotta päästään umpikujasta ja löydetään ratkaisu siten, että kunnioitetaan sekä parlamentin että neuvoston roolia vastuuvapausmenettelyssä ja varmistetaan talousarvion toteuttamisen avoimuus ja asianmukainen demokraattinen valvonta;

12. korostaa, että parlamentin 23. huhtikuuta 2024 antamaan vastuuvapauspäätöslauselmaan sisällytetyt huomautukset, jotka koskevat poliittisia painopisteitä, talousarvio- ja varainhallintoa, sisäistä hallintoa, toiminnan tuloksellisuutta ja sisäistä valvontaa, henkilöresursseja, tasa-arvoa ja henkilöstön hyvinvointia, eettisiä toimintapuitteita ja avoimuutta, digitalisaatiota, kyberturvallisuutta ja tietosuojaa, kiinteistöjä, ympäristöä ja kestävää kehitystä, toimielinten välistä yhteistyötä ja viestintää, pätevät edelleen.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.